

EXPUNERE DE MOTIVE

– România fără violență –

Violența, sub toate formele sale (violența în spațiul public, violența în familie etc) a devenit în România un fenomen foarte greu de gestionat, ceea ce impune o ameliorarea permanentă a legislației penale, pentru a asigura autorităților competente acele instrumente utile/necesare pentru a combate acest fenomen.

Prin prezenta propunere legislativă avansăm mai multe soluții, prin modificarea și completarea mai multor acte normative: Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal, Legea nr. 135 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură penală, Legea nr. 26 din 28 februarie 2024 privind ordinul de protecție.

Așadar, rațiunea dispozițiilor legale anterior menționate vizează acordarea posibilității procurorului ca, în cazul unor infracțiuni care, ca regulă, vizează cu preponderență interese private ale persoanei și, în consecință, se urmăresc la plângere prealabilă, să aprecieze asupra oportunității desfășurării procesului penal din oficiu în considerarea calității speciale a subiectului pasiv sau împrejurărilor deosebite în care a fost comisă fapta, ce justifică deopotrivă un interes general al societății în tragerea la răspundere penală a făptuitorului.

Or, prin raportare la forma actuală a textelor, în doctrină se apreciază că posibilitatea punerii în mișcare din oficiu a acțiunii penale este condiționată de lipsa unei manifestări de voință a persoanei vătămate în sensul tragerii la răspundere penală a făptuitorului, ajungându-se astfel la situații vădit contrare voinței legiuitorului în care, dacă organele de urmărire penală sunt sesizate de persoana vătămată prin plângere prealabilă și la scurt timp după aceea (câteodată chiar în aceeași zi) aceasta revine

asupra poziției sale și își retrage plângerea, procurorul să fie pus în imposibilitate să aprecieze asupra oportunității continuării procesului penal din oficiu.

În consecință, pentru a se asigura o transpunere consecventă în practică a voinței legiuitorului, este necesar a se introduce o mențiune expresă care să clarifice noțiunea „din oficiu”, în sensul în care nu va viza doar situația în care lipsește plângerea prealabilă, ci și situațiile în care procurorul apreciază că se impune continuarea procesului penal din oficiu, independent de poziția procesuală a persoanei vătămate.

În ceea ce privește propunerea majorării cuantumului amenzii penale, trebuie precizat faptul că, în urmă cu 15 ani, cuantumul unei zile-amendă a fost stabilit la o valoare cuprinsă între 10 lei și 500 lei. Luând în calcul inflația agregată din ultimul deceniu și jumătate, este imperativ să se intervină cu o actualizarea asupra cuantumului acesteia și majorarea la o valoare cuprinsă între 60 lei și 600 lei.

În ceea ce privește modificările aduse Legii nr. 26 din 28 februarie 2024 privind ordinul de protecție, forma actuală a dispoziției legale (încă neintrată în vigoare) utilizează o sintagmă fără corespondent în dreptul procesual civil („îndeplinirea procedurii judiciare”), care în aparență echivalează cu rămânerea definitivă a hotărârii, independent de soluția pronunțată în primă instanță. Or, în acest caz, există posibilitatea creării unor situații de incertitudine juridică atât pentru agresor, cât și pentru victimă, deseori întâlnite în practică, spre exemplu în situația în care victima renunță la judecarea cererii privind ordinul de protecție, caz în care, deși aceasta nu dorește să mai beneficieze de protecție, hotărârea ar rămâne definitivă la expirarea termenului de 30 de zile de recurs, perioadă în care durata ordinului de protecție provizoriu s-ar prelungi de drept. În consecință, se impune menționarea expresă a pronunțării unei hotărâri în primă instanță drept moment la care încetează efectele ordinului de protecție provizoriu, cu atât mai mult cu cât, în situația în care instanța admite cererea, ordinul de protecție emis este executoriu.

De altfel, aceasta pare a fi și voința legiuitorului, având în vedere că prevederile art. 8 alin. (9) din Legea nr. 26/2024 stipulează că în situația în care instanța de judecată, după primirea ordinului de protecție provizoriu confirmat de procuror, nu dispune emiterea unui ordin de protecție, comunică acest aspect de îndată unității de poliție care a înaintat ordinul de protecție provizoriu conform alin. (1), care ia măsuri pentru informarea imediată a persoanelor care făceau obiectul acestuia.

Deși limitele de pedeapsă instituite prin Legea nr.217/2003 (în vigoare) și dispozițiile de mai sus (ce urmează a intra în vigoare) permit luarea măsurii arestului preventiv, în practică se constată că în cazul unor persoane anterior supuse unor măsuri preventive și condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni de încălcare a ordinului de protecție există un risc semnificativ de recidivă, fiind astfel necesară, în scop disuasiv, agravarea răspunderii penale în cazul acestora.

În condițiile în care legea permite victimei să solicite încetarea măsurilor dispuse prin ordinul de protecție provizoriu, respectiv să renunțe la judecarea cererii de emitere a ordinului de protecție, se impune pentru identitate de rațiune conferirea unei legitimări procesuale acesteia în a solicita încetarea sau modificarea măsurilor dispuse în beneficiul său de instanța de judecată.

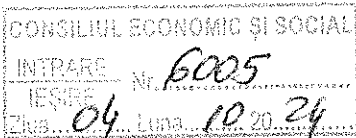
Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă. Procedura de urgență este necesară pentru a asigura aplicarea legii într-un termen cât mai scurt.

INITIATORI

- România fără violență -

Nr. crt.	NUME ȘI PRENUME	SEMNĂTURA
1.	Alexandru NAZARE – Senator PNL	
2.	Ioan Răuș	
3.	LOHOTAR MIHĂIȚĂ	
4.	Căpitan Jovan	
5.	Bocsi Claudiu	
6.	Holman t. l. t. y	
7.	Bica Dan	
8.	POPU VLAD Senator	
9.	Brațescu Andrei	
10.	Pandea Ciprian	
11.	GURAN VIRGIL	
12.	VEȘTEA MIHAIL	
13.	Baurceanu Septimia	

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senat

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte normative în vederea combaterii violenței – România fără violență

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. I – Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, numărul 510 din data de 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

1. La articolul 61, alin.(2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2)Cuantumul amenzii se stabilește prin sistemul zilelor-amendă. Suma corespunzătoare unei zile-amendă, cuprinsă între 60 lei și 600 lei, se înmulțește cu numărul zilelor-amendă, care este cuprins între 30 de zile și 400 de zile.

2. La articolul 157, alin.(4) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(4) În cazul în care cel vătămat este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitatea de exercițiu restrânsă sau o persoană juridică ce este reprezentată de făptuitor, acțiunea penală se poate pune în mișcare și din oficiu, **chiar dacă a fost introdusă o plângere prealabilă sau a fost retrasă plângerea, după introducerea acesteia.**”

3. Articolul 193 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Art. 193: Lovirea sau alte violențe

(1)Lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice se pedepsesc cu închisoare **de la 6 luni la 3 ani** sau cu amendă.

(2)Fapta prin care se produc leziuni traumatice sau este afectată sănătatea unei persoane, a cărei gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale de cel mult 90 de zile, se pedepsește cu închisoare de la **1 an la 5 ani** sau cu amendă.

(3)Limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și (2) se majorează cu o treime **și interzicerea exercitării unor drepturi** atunci când:

a)victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b)victima este un minor;

c)fapta este săvârșită în public;

d)făptuitorul are asupra sa o armă de foc, un obiect, un dispozitiv, o substanță sau un animal ce pot pune în pericol viața, sănătatea ori integritatea corporală a persoanelor.

(4)Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate **sau din oficiu.**

(5) În cazul faptelor săvârșite în condițiile alin.(3), acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu, chiar dacă a fost introdusă o plângere prealabilă sau a fost retrasă plângerea după introducerea acesteia.”

4. La articolul 199, alin.(2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) În cazul infracțiunilor prevăzute în art. 193 și art. 196 săvârșite asupra unui membru de familie, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu, chiar dacă a fost introdusă o plângere prealabilă sau a fost retrasă plângerea după introducerea acesteia.”

Art.II - Legea nr. 26 din 28 februarie 2024 privind ordinul de protecție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, numărul 172 din 04 martie 2024, se modifică și se completează și va avea următorul cuprins:

1. La articolul 8 alin.(8) se modifică și va avea următorul cuprins

”(8)În situația înaintării ordinului de protecție provizoriu potrivit prevederilor alin. (7), durata inițială pentru care a fost dispus se prelungește, de drept, până la soluționarea în primă instanță a cererii pentru emiterea ordinului de protecție. Procurorul comunică acest lucru de îndată unității de poliție care a înaintat ordinul de protecție provizoriu, care ia măsuri pentru informarea imediată a persoanelor ce făceau obiectul acestuia.”

2. La articolul 18, după alin.(2) se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:

” (3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt săvârșite de o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de încălcare a măsurilor dispuse prin ordinul de protecție sau ordinul de protecție provizoriu, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu jumătate.”

3. La articolul 25 alin.(1) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1) Persoana împotriva căreia s-a dispus o măsură prin ordinul de protecție și persoana în beneficiul căreia s-a emis ordinul de protecție pot solicita revocarea ordinului sau înlocuirea măsurii dispuse.”